

Răspunderea părintească - Ungaria

CUPRINS

- 1 Ce înseamnă în termeni practici termenul juridic „răspundere părintească”? Care sunt drepturile și obligațiile titularului răspunderii părintești?
- 2 Ca regulă generală, cine are răspundere părintească asupra unui copil?
- 3 Dacă părinții nu sunt capabili sau nu vor să-și exercite răspunderea părintească asupra copiilor lor, poate fi numită o altă persoană în locul lor ?
- 4 Dacă părinții divorțează sau se despart, cum se stabilește chestiunea răspunderii părintești pe viitor?
- 5 Dacă părinții încheie un acord privind răspunderea părintească, ce formalități trebuie respectate pentru a face ca acordul să fie executoriu?
- 6 Dacă părinții nu pot ajunge la un acord privind chestiunea răspunderii părintești, care sunt căile alternative de rezolvare a conflictului fără prezentarea în instanță?
- 7 Dacă părinții se prezintă în instanță, asupra căror chestiuni legate de copil poate judecătorul să decidă?
- 8 Dacă instanța hotărăște că un părinte va avea custodia exclusivă a unui copil, aceasta înseamnă că el sau ea poate decide asupra tuturor chestiunilor legate de copil fără îl consulte pe celălalt părinte în prealabil?
- 9 Dacă instanța hotărăște că părinții vor avea custodia comună a unui copil, ce înseamnă aceasta în practică?
- 10 Cărei instanțe sau autorități ar trebui să mă adresez dacă vreau să depun o cerere privind răspunderea părintească? Ce formalități trebuie respectate și ce acte trebuie să atașez la cererea mea?
- 11 Ce procedură se aplică în aceste cazuri? Este disponibilă o procedură de urgență?
- 12 Pot obține asistență juridică pentru a acoperi costurile procedurii?
- 13 Este posibilă atacarea unei hotărâri privind răspunderea părintească?
- 14 În anumite cazuri, poate fi necesară adresarea către o instanță sau către o altă autoritate pentru a face executorie o hotărâre privind răspunderea părintească. Care procedură se aplică în asemenea cazuri?
- 15 Ce ar trebui să fac pentru ca o hotărâre în materia răspunderii părintești pronunțată de o instanță dintr-un alt stat membru să fie recunoscută și executată în acest stat membru?
- 16 Ce instanță din acest stat membru trebuie să sesizez pentru a mă opune recunoașterii unei hotărâri în materia răspunderii părintești pronunțate de o instanță dintr-un alt stat membru? Ce procedură se aplică în acest caz?
- 17 Ce legislație se aplică în acțiunile privind răspunderea părintești în cazul în care copilul sau părțile nu locuiesc în acest stat membru sau au cetățenii diferite?

1 Ce înseamnă în termeni practici termenul juridic „răspundere părintească”? Care sunt drepturile și obligațiile titularului răspunderii părintești?

În practică, răspunderea părintească (custodia părintească) presupune stabilirea numelui unui copil minor, îngrijirea și creșterea copilului, stabilirea reședinței acestuia, gestionarea bunurilor sale, drepturile și obligațiile de reprezentare juridică a acestuia, precum și dreptul de a numi un tutore sau de a exclude pe cineva de la tutelă.

2 Ca regulă generală, cine are răspundere părintească asupra unui copil?

În absența unui acord între părinți sau a oricărei dispoziții contrare din partea autorității tutelare sau a instanței, părinții dețin custodia comună, indiferent dacă aceștia locuiesc sau nu mai locuiesc împreună.

3 Dacă părinții nu sunt capabili sau nu vor să-și exercite răspunderea părintească asupra copiilor lor, poate fi numită o altă persoană în locul lor ?

În Ungaria, tutela reprezintă un act juridic care asigură îngrijirea minorilor, reprezentarea acestora și administrarea bunurilor lor prin intermediul unui tutore numit de către autoritatea tutelară în absența unui părinte cu custodie părintească. Necesitatea de a numi un tutore poate fi raportată autorității tutelare de către orice persoană. O rudă apropiată a unui copil minor sau persoana în a cărui îngrijire se află copilul este obligată să informeze autoritatea tutelară cu privire la necesitatea de a numi un tutore, astfel cum este instanța sau o altă autoritate.

4 Dacă părinții divorțează sau se despart, cum se stabilește chestiunea răspunderii părintești pe viitor?

În absența unui acord între părinți sau a oricărei dispoziții contrare din partea autorității tutelare sau a instanței, părinții dețin custodia comună chiar dacă aceștia nu mai locuiesc împreună. Părinții separați pot conveni cu privire la împărțirea drepturilor și obligațiilor aferente răspunderii părintești, însă aceștia trebuie să asigure un stil de viață echilibrat copilului lor (alternarea plasării copilului nu este posibilă, de exemplu, în cazul în care părinții locuiesc prea departe unul de celălalt și acest lucru ar crea o povară prea mare asupra copilului.). Acordul părinților este aprobat de instanță. În cazul în care părinții nu pot ajunge la un acord privind aspectele legate de drepturile și obligațiile custodiei părintești, instanța hotărăște care este părintele care va avea custodia. Atunci când ia hotărârea în această privință, instanța apreciază care dintre părinți îi va asigura copilului o dezvoltare fizică, intelectuală și morală mai bună.

5 Dacă părinții încheie un acord privind răspunderea părintească, ce formalități trebuie respectate pentru a face ca acordul să fie executoriu?

În cazul în care o căsătorie este desfăcută prin declarația comună de voință și intenție a părinților de a desface căsătoria, depusă în scris la instanță, cererea include acordul părinților cu privire la chestiunea custodiei. Instanța aprobă acordul prin hotărâre definitivă în cursul procedurii de divorț, întrucât căsătoria nu poate fi desfăcută printr-un consimțământ reciproc fără un astfel de acord.

Dacă este necesar, instanța trebuie să pronunțe o hotărâre privind custodia părintească atunci când o căsătorie este desfăcută, chiar dacă nu este depusă nicio cerere în acest sens. Hotărârea curții de primă instanță, în absența unui apel, devine definitivă doar după cincisprezece zile de la expirarea termenului-limită pentru introducerea unui apel.

6 Dacă părinții nu pot ajunge la un acord privind chestiunea răspunderii părintești, care sunt căile alternative de rezolvare a conflictului fără prezentarea în instanță?

Soții pot recurge la [mediere](#) înainte de inițierea procedurii de divorț sau în cursul procedurii, în mod voluntar sau la inițiativa instanței, pentru a soluționa prin consens orice litigiu cu privire la relația lor sau desfacerea căsătoriei, cum ar fi chestiunea răspunderii părintești. Aceștia pot să-și elaboreze acordul obținut ca urmare a medierii pentru a fi inclus în procedura judiciară de soluționare a cauzei. Pentru a asigura faptul că răspunderea părintească este exercitată în mod corespunzător și cu cooperarea necesară dintre părinți, instanța și/sau autoritatea tutelară în timpul unei proceduri proprii poate (la cerere sau din proprie inițiativă în domeniul său de competență) să dispună ca părinții să ia parte la mediere în vederea obținerii unei cooperări adecvate între părintele care deține custodia și cel care locuiește separat de copil și pentru a garanta drepturile părintelui care locuiește separat.

7 Dacă părinții se prezintă în instanță, asupra căror chestiuni legate de copil poate judecătorul să decidă?

În caz de litigiu, instanța hotărăște care dintre părinți va avea custodia părintească în urma audierii ambilor părinți și, în cazuri justificate, a copilului. Instanța poate decide să acorde custodia deplină unui singur părinte sau ca unul dintre părinți să exercite anumite drepturi și obligații ale custodiei părintești, iar celălalt părinte să exercite alte astfel de drepturi și obligații. Instanța poate autoriza părintele care locuiește separat de copilul său să efectueze anumite sarcini legate de îngrijirea și creșterea copilului sau, în mod excepțional, să gestioneze în totalitate sau parțial bunurile copilului și să acționeze ca reprezentant legal în chestiuni legate de bunurile copilului. În cazul în care acest lucru este în interesul copilului, instanța poate să limiteze sau să elimine dreptul de a decide cu privire la un aspect fundamental care afectează viitorul copilului. Cu toate acestea, instanța nu poate să dispună custodia părintească comună, întrucât aceasta poate fi instituită numai prin acordul părinților, care poate fi aprobat de către instanță.

8 Dacă instanța hotărăște că un părinte va avea custodia exclusivă a unui copil, aceasta înseamnă că el sau ea poate decide asupra tuturor chestiunilor legate de copil fără îl consulte pe celălalt părinte în prealabil?

Nu. În cazul în care instanța acordă custodia unui singur părinte, părintele care locuiește separat de copilul său poate continua să-și exercite drepturile aferente răspunderii părintești în aspecte fundamentale care afectează viitorul copilului. Stabilirea și schimbarea numelui unui copil minor, stabilirea reședinței copilului, dacă aceasta este diferită de reședința părintelui, [stabilirea reședinței copilului în străinătate în scopul unei șederi pe termen lung sau a stabilirii](#), schimbarea cetățeniei copilului și alegerea școlii sau a carierei copilului sunt considerate a fi astfel de aspecte fundamentale.

9 Dacă instanța hotărăște că părinții vor avea custodia comună a unui copil, ce înseamnă aceasta în practică?

Instanța nu poate să dispună custodia comună, ci doar să aprobe acordul părinților în acest sens în cursul procedurilor matrimoniale, ținând seama de interesul superior al copilului. O condiție pentru o astfel de aprobare este aceea că părinții separați trebuie să asigure un stil de viață echilibrat pentru copilul lor în timp ce își exercită în comun custodia părintească. În cazul în care consideră că acest lucru nu este realizabil, instanța poate să refuze aprobarea acordului. Cu toate acestea, în situații care necesită acțiuni imediate, unul dintre părinți poate să decidă în mod independent și trebuie să informeze celălalt părinte fără întârziere (de exemplu, în ceea ce privește o intervenție medicală de urgență).

10 Cărei instanțe sau autorități ar trebui să mă adresez dacă vreau să depun o cerere privind răspunderea părintească? Ce formalități trebuie respectate și ce acte trebuie să atașez la cererea mea?

Puteți apela fie la autoritatea tutelară, fie la o instanță în materia răspunderii părintești, în funcție de faptul dacă dumneavoastră, în calitate de părinte, aveți un litigiu legat de exercitarea custodiei comune sau dacă custodia urmează să fie stabilită de către instanța de judecată.

Acțiunea în justiție trebuie să fie inițiată la instanța unde se află reședința pârâtului (sau, în absența acesteia, de la locul de ședere al pârâtului) sau de la locul unde a fost ultima reședință comună a soților.

Acțiunea în justiție trebuie să fie inițiată prin cerere scrisă adresată instanței competente. A se vedea, de asemenea, tema referitoare la [Cum să continuați?](#) cu privire la inițierea procedurilor și conținutul cererii. Pe lângă informațiile solicitate în general, trebuie, de asemenea, să fie precizate detalii cu privire la încheierea căsătoriei și la nașterea copiilor născuți în cadrul căsătoriei și care sunt încă în viață, iar în chestiunile legate de răspunderea părintească trebuie să fie anexate certificatele de naștere ale copiilor.

11 Ce procedură se aplică în aceste cazuri? Este disponibilă o procedură de urgență?

Procedura judiciară într-un proces de stabilire a drepturilor de custodie părintească și plasarea copilului la o terță persoană:

În cazul în care părinții separați nu au ajuns la un acord, instanța hotărăște, la cerere sau la libera sa apreciere, care este părintele care va deține custodia. Atunci când ia o hotărâre în acest sens, instanța ține cont de interesele copilului și evaluează dacă dezvoltarea fizică, intelectuală și morală a acestuia este mai bine asigurată.

Acțiunile în justiție pentru stabilirea persoanei care ar trebui să exercite răspunderea părintească, custodia sau modificările în ceea ce privește drepturile de custodie individuale, plasarea copilului la o terță persoană sau modificarea unui astfel de plasament pot fi introduse de către un părinte sau de către autoritatea tutelară. Acțiunea trebuie să fie introdusă de către unul dintre părinți împotriva celuilalt sau de către autoritatea tutelară împotriva ambilor părinți. O acțiune pentru schimbarea plasamentului copilului la o terță persoană trebuie să fie introdusă împotriva persoanei căreia i-a fost plasat copilul.

În cursul procedurii, instanța trebuie să audieze ambii părinți și, în cazuri justificate – sau dacă copilul solicită el însuși acest lucru – copilul trebuie, de asemenea, să fie audiat. În cazul în care copilul are cel puțin 14 ani, instanța poate decide cu privire la custodia părintească asupra copilului și plasarea copilului doar cu consimțământul acestuia, cu excepția cazului în care alegerea copilului pune în pericol dezvoltarea sa.

Instanța poate obliga părinții să recurgă la mediere pentru a asigura faptul că răspunderea părintească este exercitată în mod corespunzător și că părinții cooperează, după caz, pentru a asigura acest lucru.

Procedura autorității tutelare într-un litigiu referitor la custodia comună:

În cazul în care părinții nu pot ajunge la un acord cu privire la chestiuni legate de custodia comună (indiferent dacă aceștia locuiesc împreună sau separat), oricare dintre părinți poate solicita autorității tutelare să ia o decizie, cu excepția aspectelor legate de libertatea de conștiință sau libertatea de religie.

În cazul în care părinții separați îndreptățiți să exercite în comun custodia părintească convin să împartă între ei drepturile și obligațiile aferente sau ca doar unul dintre ei să exercite în viitor drepturile de custodie, autoritatea tutelară, la solicitarea acestora, consemnează acest acord în procesul-verbal. Procesul-verbal trebuie, de asemenea, să consemneze acordul referitor la care dintre părinți va crește copilul și faptul că aceștia vor exercita în comun drepturile de custodie părintească asupra unor chestiuni fundamentale care afectează viitorul copilului, cu excepția cazului în care instanța a prevăzut altfel.

Părinții trebuie să fie informați cu privire la faptul că își pot modifica acordul și că acesta nu are aceeași forță juridică precum o hotărâre judecătorească pronunțată în cadrul procedurilor matrimoniale sau al procedurilor introduse în vederea soluționării custodiei părintești.

În procedurile matrimoniale, instanța dispune cu titlu provizoriu, la libera sa apreciere, cu privire la chestiuni privind plasarea unui copil minor și locul de ședere al copilului cu unul dintre părinți sau cu o terță persoană, extinderea sau limitarea drepturilor de custodie părintească sau contactele dintre fiecare părinte și copil.

12 Pot obține asistență juridică pentru a acoperi costurile procedurii?

A se vedea, de asemenea, tema referitoare la [Cum să continuați?](#) în ceea ce privește această chestiune.

În cadrul procedurilor pentru a înlătura sau a restabili custodia părintească și al celor privind plasarea și transferul unui copil sau drepturile de vizită, părților li se acordă *un drept la amânarea plăților* indiferent de venitul acestora și de situația financiară. Dreptul la amânarea plăților înseamnă că toate onorariile și alte costuri suportate în cursul procedurii sunt avansate de către stat în loc să fie plătite de către părinți, însă costurile avansate trebuie să fie rambursate statului de partea căzută în pretenții la sfârșitul procedurii.

13 Este posibilă atacarea unei hotărâri privind răspunderea părintească?

Da, procedurile legate de custodia părintească pot face obiectul unei căi de atac în conformitate cu normele generale. O cale de atac poate fi formulată de către un părinte sau de către copil. Termenul de introducere a unei căi de atac este de cincisprezece zile din ziua următoare datei la care a fost notificată hotărârea.

14 În anumite cazuri, poate fi necesară adresarea către o instanță sau către o altă autoritate pentru a face executorie o hotărâre privind răspunderea părintească. Care procedură se aplică în asemenea cazuri?

În vederea executării unei hotărâri referitoare la răspunderea părintească, se emite un titlu executoriu de către *instanța de prim grad de jurisdicție* sau, în cazul unei hotărâri străine (soluționare judiciară) certificată în conformitate cu articolul 42 din Regulamentul (CE) nr. 2201/2003 al Consiliului privind competența, recunoașterea și executarea hotărârilor judecătorești în materie matrimonială și în materia răspunderii părintești, de abrogare a Regulamentul (CE) nr. 1347/2000 [Regulamentul (CE) nr. 2201/2003], de către *instanța districtuală situată în jurisdicția instanței regionale de la reședința obișnuită a copilului sau a persoanei care face obiectul deciziei de executare* sau de Tribunalul Central al Districtului Buda (*Budai Központi Kerületi Bíróság*) în Budapesta.

Atunci când este executată o hotărâre judecătorească (acord aprobat de instanță) privind predarea și plasarea unui copil, instanța solicită persoanei care face obiectul deciziei să-și îndeplinească de bunăvoie obligațiile, stabilind un termen adecvat, în caz contrar instanța dispunând predarea copilului cu ajutorul poliției.

Copilul trebuie să fie predat persoanei care solicită executarea sau, în lipsa acestei persoane, reprezentantului său autorizat de către autoritatea tutelară sau autorității tutelare. Atunci când copilul este predat, persoana supusă obligației de a ceda copilul trebuie să informeze persoana care preia copilul cu privire la starea de sănătate a copilului și la orice alte circumstanțe a căror necunoaștere ar putea pune în pericol viața sau integritatea fizică a copilului.

15 Ce ar trebui să fac pentru ca o hotărâre în materia răspunderii părintești pronunțată de o instanță dintr-un alt stat membru să fie recunoscută și executată în acest stat membru?

O hotărâre pronunțată într-un stat membru în materie de răspundere părintească este recunoscută de către instanțele din Ungaria fără nicio procedură specială. Fondul hotărârii nu poate fi reexaminat în nicio situație.

Cu toate acestea, orice parte interesată poate solicita pronunțarea unei hotărâri de recunoaștere sau de refuz al recunoașterii hotărârii la instanța competentă.

Executarea:

O hotărâre privind exercitarea răspunderii părintești pronunțată într-un stat membru, care este executorie în statul membru respectiv și care a fost notificată, va fi executată în Ungaria dacă aceasta este declarată executorie în Ungaria la cererea oricărei părți interesate.

Instanța sau autoritatea competentă din statul membru în care s-a pronunțat hotărârea eliberează un certificat în conformitate cu articolul 42 din Regulamentul (CE) nr. 2201/2003 al Consiliului, la cererea oricărei părți interesate.

Instanța districtuală situată în jurisdicția instanței regionale de la reședința obișnuită a copilului sau a persoanei care face obiectul obligației executorii sau Tribunalul Central al Districtului Buda emite un titlu executoriu pe baza unei hotărâri străine (soluționare judiciară) însoțită de un astfel de certificat.

Hotărârea instanței străine este executorie dacă, în funcție de natura sa, aceasta este conformă cu următoarele: este o hotărâre a unei instanțe judecătorești prin care se constată o încălcare în procedurile civile; în procedurile penale, face parte din hotărârea instanței prin care se constată o încălcare în acțiunea civilă asociată; sau este vorba despre un acord aprobat de instanță.

Pe baza titlului executoriu, procedura de executare are loc conform legislației maghiare în materie de executare.

16 Ce instanță din acest stat membru trebuie să sesizez pentru a mă opune recunoașterii unei hotărâri în materia răspunderii părintești pronunțate de o instanță dintr-un alt stat membru? Ce procedură se aplică în acest caz?

O hotărâre pronunțată într-un stat membru este recunoscută de instanțele judecătorești din Ungaria fără nicio procedură specială. Fondul hotărârii nu poate fi reexaminat în nicio situație.

Cu toate acestea, orice parte interesată poate solicita pronunțarea unei hotărâri de recunoaștere sau de refuz al recunoașterii unei hotărâri la instanța competentă.

Orice parte poate contesta o decizie luată în materia cererii de încuviințare a executării.

Calea de atac trebuie să fie soluționată în conformitate cu normele care reglementează procedurile judiciare.

Căile de atac formulate împotriva unei declarații de încuviințare a executării trebuie să fie prezentate în termen de o lună de la notificarea declarației. Dacă partea împotriva căreia se solicită executarea are reședința obișnuită în alt stat membru (nu în Ungaria), termenul pentru introducerea căii de atac este de două luni de la data notificării în persoană sau la reședința acesteia. Termenul nu poate fi prelungit pe motiv de distanță.

17 Ce legislație se aplică în acțiunile privind răspunderea părintești în cazul în care copilul sau părțile nu locuiesc în acest stat membru sau au cetățenii diferite?

Ungaria este parte la *Convenția de la Haga din 19 octombrie 1996 asupra competenței, legii aplicabile, recunoașterii, executării și cooperării privind răspunderea părintească și măsurile de protecție a copiilor*, care include norme privind legislația aplicabilă; anumite tratate bilaterale de asistență reciprocă includ, de asemenea, astfel de norme.

În temeiul dreptului național maghiar, legea personală aplicabilă copilului reglementează relațiile dintre părinte și copil în temeiul dreptului familiei, în special acordarea unui nume, plasarea, îngrijirea și reprezentarea juridică a copilului și gestionarea bunurilor acestuia, cu excepția obligațiilor de întreținere. În ceea ce privește starea familială a copilului și relația copilului cu părinții săi în temeiul dreptului familiei, trebuie să se aplice legea maghiară în cazul unui copil care este cetățean maghiar sau care locuiește în Ungaria (cu excepția obligațiilor de întreținere), dacă acest lucru este mai avantajos pentru copil.

Versiunea în limba națională a acestei pagini este administrată de punctul de contact RJE respectiv. Traducerile au fost efectuate de serviciile Comisiei Europene. Este posibil ca eventualele modificări aduse originalului de către autoritatea națională competentă să nu se regăsească încă în traduceri. Nici RJE și nici Comisia Europeană nu-și asumă nicio răspundere sau responsabilitate în legătură cu informațiile sau datele pe care le conține ori la care face trimitere acest document. Pentru a afla care sunt regulile privind protecția drepturilor de autor aplicabile de statul membru responsabil pentru această pagină, vă invităm să consultați avizul juridic.

Ultima actualizare: 04/07/2019